

**ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΤΩΝ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΚΩΝ
ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΣΤΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2006-2016**

**ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ**

Μαρούσι 2017

Εθνικός Οργανισμός Εξετάσεων (Ε.Ο.Ε.)– Ανεξάρτητη Αρχή
Ανδρέα Παπανδρέου 37, 151 80 Μαρούσι
Τηλέφωνο: +30 210 344 3841
Email: eoe@minedu.gov.gr
Ιστοσελίδα: eoe.minedu.gov.gr

Καταγραφή – επεξεργασία υλικού
και γενική επιμέλεια της έκδοσης
από το

Τμήμα Επιστημονικής Υποστήριξης του Ε.Ο.Ε.

Ανδρέας Λάμπος
Χριστίνα Μιτσιάλη
Κωνσταντίνος Παπαμεντζελόπουλος
Κωνσταντία Σατραζέμη

Μαρούσι 2017

ISBN 978-618-82861-4-6

Περιεχόμενα

Εισαγωγή, σ. 3

1. Η επιλογή της Νεοελληνικής Γλώσσας για επεξεργασία, σ. 4

2. Η δομή της έρευνας, σ. 5

3.1. Επιδόσεις μαθητών στη Νεοελληνική Γλώσσα σε σχέση με όλα τα υπόλοιπα μαθήματα τη δεκαετία 2006-2015 (και το 2016), σ. 7

3.2. Επιδόσεις μαθητών στη Νεοελληνική Γλώσσα ανά κατεύθυνση την τετραετία 2012-2015 (και το 2016), σ. 9

3.3. Αναβαθμολόγηση γραπτών στη Νεοελληνική Γλώσσα σε σχέση με όλα τα υπόλοιπα μαθήματα τη δεκαετία 2006-2015 (και το 2016), σ. 11

4. Συμπεράσματα – Αποτίμηση, σ. 13

Πηγές, σ. 16

Εισαγωγή

Ο Εθνικός Οργανισμός Εξετάσεων (ΕΟΕ) αποτελεί επιτελικό επιστημονικό φορέα με αποστολή την υποστήριξη του ΥΠΠΕΘ για τη διασφάλιση της υψηλής ποιότητας των πανελλαδικών εξετάσεων. Στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς του για τη διατύπωση γνώμης όσον αφορά στη βαθμολόγηση των γραπτών των εξετάσεων εισαγωγής, προχώρησε στην παρούσα μελέτη.

Με την εργασία αυτή επιχειρείται η παρουσίαση και επεξεργασία των βαθμολογικών επιδόσεων των υποψηφίων των πανελλαδικών εξετάσεων στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας την τελευταία δεκαετία. Η επεξεργασία των επιδόσεων εστιάζεται περισσότερο σε ποσοτικά δεδομένα και στα συμπεράσματα-προτάσεις επιχειρείται μια πιο ποιοτική προσέγγιση.

Το ερευνητικό κομμάτι της μελέτης διαρθρώνεται σε τρεις ενότητες:

- 3.1. Επιδόσεις μαθητών στη Νεοελληνική Γλώσσα σε σχέση με όλα τα υπόλοιπα μαθήματα (2006-2015),
- 3.2. Επιδόσεις μαθητών στη Νεοελληνική Γλώσσα ανά κατεύθυνση (2012-2015),
- 3.3. Αναβαθμολόγηση γραπτών στη Νεοελληνική Γλώσσα σε σχέση με όλα τα υπόλοιπα μαθήματα (2006-2015).

1. Η επιλογή της Νεοελληνικής Γλώσσας για επεξεργασία

Οι λόγοι για τους οποίους επιλέχθηκε η ανάλυση του μαθήματος της Νεοελληνικής Γλώσσας είναι προφανείς. Πιο συγκεκριμένα:

1. Είναι ένα μάθημα γενικής παιδείας στο οποίο εξετάζονται όλοι οι υποψήφιοι, ανεξαρτήτως κατεύθυνσης.
2. Είναι ένα μάθημα που σε όλη την πορεία των πανελλαδικών εξετάσεων, από το 1964 ως σήμερα, αποτελεί βασικό εξεταζόμενο μάθημα για όλους τους υποψηφίους (βλ. Εθνικός Οργανισμός Εξετάσεων, *Συστήματα Εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση στην Ελλάδα 1964-2016*, συλλογικό έργο, ISBN: 978-618-82861-1-5, Μαρούσι 2016).
3. Η εξέταση στην Νεοελληνική Γλώσσα ισοδυναμεί με την εξέταση στη μητρική γλώσσα, που αντίστοιχα εφαρμόζεται στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση κάθε χώρας (βλ. Εθνικός Οργανισμός Εξετάσεων, *Ευρωπαϊκά Εξεταστικά Συστήματα*, συλλογικό έργο, ISBN: 978-618-82861-0-8, Μαρούσι 2016).
4. Σύμφωνα και με τον ΟΟΣΑ οι δεξιότητες στη Γλώσσα αποτελούν βασικό δείκτη εγγραμματοσμού, όπως αυτός μετριέται με το PISA.
5. Τέλος, είναι αυτονόητο ότι οι γλωσσικές δεξιότητες που εξετάζονται με το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας αφορούν όλα τα επιστημονικά πεδία και όχι μόνο τις Θεωρητικές-Ανθρωπιστικές Επιστήμες.

2. Η δομή της έρευνας

Για τους παραπάνω λόγους επιλέχθηκε η Νεοελληνική Γλώσσα και η επεξεργασία των βαθμολογικών επιδόσεων τη δεκαετία 2006-2016. Ο κύριος πυρήνας της έρευνας εντοπίζεται στην περίοδο 2006-2015 (10 χρόνια) και επικουρικά διερευνάται το 2016, χρονιά που πρωτοεφαρμόστηκε το νέο σύστημα πρόσβασης σύμφωνα με τον Ν.4186/2013.

Αυτός ο διαχωρισμός έγινε για καθαρά πρακτικούς λόγους. Είναι γνωστό ότι ως και το 2015 ίσχυσε το παλαιό-καταργηθέν σύστημα των εξετάσεων του Γενικού Λυκείου του Ν. 2525/1997, όπως αυτός τροποποιήθηκε στην υπερδεκαπενταετή ισχύ του. Η περίοδος 2006-2015 είναι σταθερή, καθώς έχουν ήδη καταργηθεί οι πανελλαδικές εξετάσεις της Β΄ Λυκείου και έχουν μειωθεί τα εξεταζόμενα μαθήματα της Γ΄ Λυκείου σε έξι.

Από αυτή τη σταθερή περίοδο επιλέγουμε ιδιαίτερα την τετραετία 2012-2015, που θεωρούμε ως την πιο «ώριμη» φάση του παλαιού συστήματος πρόσβασης, κατά την οποία δεν υπήρξαν ουσιώδεις αλλαγές ή μεταρρυθμίσεις, και για αυτήν την τετραετία προχωράμε σε μια πιο ποιοτική έρευνα (ενότητα 3.2).

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η παρούσα μελέτη διαρθρώνεται ακολούθως:

- ενότητα 3.1: Κλιμάκωση βαθμολογιών στην Έκθεση σε σχέση με τα υπόλοιπα μαθήματα.
- ενότητα 3.2: Βαθμολογικές επιδόσεις στην Έκθεση ανά κατεύθυνση των υποψηφίων.
- ενότητα 3.3: Αναβαθμολόγηση των γραπτών στην Έκθεση σε σχέση με τα υπόλοιπα μαθήματα.

Τα στοιχεία προέρχονται κυρίως από δημοσιευμένα Δελτία Τύπου του Υπουργείου Παιδείας καθ' όλη την περίοδο της έρευνας.

Για λόγους συντομίας, στις βαθμολογικές επιδόσεις ακολουθούμε τη σύμβαση:

18-20 άριστες 15-18 πολύ καλές	<u>15-20 υψηλές</u>
12-15 καλές 10-12 μέτριες	<u>10-15 μεσαίες</u>
5-10 ανεπαρκείς 0-5 κακές	<u>0-10 χαμηλές</u>

Επίσης, για λόγους συντομίας, το πανελλαδικώς εξεταζόμενο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας, στην εργασία αναφέρεται και με τον όρο «Έκθεση», όπως εξάλλου γίνεται και στη σχολική πραγματικότητα.

3. 1. Επιδόσεις μαθητών στη Νεοελληνική Γλώσσα σε σχέση με όλα τα υπόλοιπα μαθήματα τη δεκαετία 2006-2015 (και το 2016)

ΠΙΝΑΚΑΣ Α΄: ΜΕΣΟΙ ΟΡΟΙ ΑΝΑ ΜΑΘΗΜΑ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙΜΑΚΑ							
ΓΙΑ ΤΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ 2006-2015 (σε ποσοστά % των υποψηφίων)							
Α/Α	ΜΑΘΗΜΑ	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ					
		18-20	15-17,9	12-14,9	10-11,9	5-9,9	0-4,9
1	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	1,29	21,91	36,53	18,34	19,29	2,79
2	ΙΣΤΟΡΙΑ Γ.Π.	7,81	12,22	13,25	9,61	30,40	26,69
3	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ & ΣΤ. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ Γ.Π.	25,20	17,64	13,64	7,85	16,52	18,70
4	ΦΥΣΙΚΗ Γ.Π.	41,42	22,22	11,88	5,48	10,30	9,05
5	ΒΙΟΛΟΓΙΑ Γ.Π.	24,27	21,22	14,68	8,38	20,60	10,84
6	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ	4,54	14,83	18,84	13,63	28,44	19,50
7	ΛΑΤΙΝΙΚΑ	16,88	19,71	16,20	9,64	16,85	20,53
8	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	4,18	20,21	26,59	15,70	25,39	7,73
9	ΙΣΤΟΡΙΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ	15,51	16,77	13,14	8,48	23,96	22,11
10	ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΘΕΤΙΚΗΣ	31,30	31,20	16,29	6,68	10,09	4,43
11	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΘΕΤΙΚΗΣ	12,71	20,66	20,00	11,09	20,65	14,94
12	ΦΥΣΙΚΗ ΘΕΤΙΚΗΣ	21,66	20,50	16,89	9,65	21,03	11,51
13	ΧΗΜΕΙΑ	36,86	22,75	13,16	6,36	13,09	7,77
14	ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΑ	38,45	23,91	13,99	6,73	11,15	5,70
15	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΤ. Ι	10,63	15,86	16,94	10,71	24,59	21,22
16	ΦΥΣΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΤ. Ι	17,85	17,46	15,13	9,82	24,94	14,78
17	ΧΗΜΕΙΑ - ΒΙΟΧΗΜΕΙΑ	34,82	23,49	14,52	7,11	14,46	5,58
18	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΤ. ΙΙ	3,37	7,57	10,64	8,45	25,61	44,34
19	ΦΥΣΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΤ. ΙΙ	5,39	8,26	10,32	8,03	33,90	34,35
20	ΑΡΧΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ & ΔΙΟΙΚ/ΣΗΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΩΝ	27,33	17,63	15,46	10,90	24,54	4,12
21	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓ/ΚΟ ΠΕΡ/ΛΟΝ	13,75	16,53	13,48	9,23	25,35	21,65
22	ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ	27,11	20,92	14,38	7,82	17,96	11,79
	Μ.Ο. ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΚΤΟΣ ΕΚΘΕΣΗΣ	16,5	17,19	15,23	9,61	22,82	18,61

Υπόμνημα Πίνακα Α΄: Λόγω των σχετικά μικρών ετήσιων μεταβολών στον αριθμό των υποψηφίων κάθε έτους οι μέσες τιμές των διαστημάτων βαθμολόγησης για τα δέκα έτη έχουν υπολογισθεί ισοβαρώς. Αντίθετα, ο υπολογισμός των μέσων τιμών για όλα τα μαθήματα (εκτός της Έκθεσης) έχει γίνει σταθμισμένα λόγω της πολύ μεγάλης διαφοράς του αριθμού υποψηφίων ανά μάθημα.

Από τα στατιστικά και συγκριτικά αποτελέσματα του ως άνω πίνακα (Α') στη βαθμολογική κλίμακα 0-20 το ποσοστό των μαθητών που αριστεύει στην Νεοελλ. Γλώσσα (18-20) είναι συντριπτικά το χαμηλότερο σε σχέση με το ποσοστό των μαθητών που αριστεύει σε όλα τα υπόλοιπα εξεταζόμενα μαθήματα. Συγκεκριμένα: ενώ σε όλα τα υπόλοιπα μαθήματα γράφει «Άριστα» κατά μέσο όρο το 16,5% των υποψηφίων, στη Γλώσσα το ποσοστό πέφτει στο 1,29%.¹

Πολύ καλές επιδόσεις (15-17,9) έχει το 21,9% στη Γλώσσα, ποσοστό που δεν παρουσιάζει μεγάλη απόκλιση από το 17,19% των μαθητών που σημειώνει την ίδια επίδοση στα υπόλοιπα μαθήματα. Εξίσου όμοια είναι τα ποσοστά των μαθητών και στο πεδίο των ανεπαρκών επιδόσεων (5-9,9). Στη Γλώσσα ανεπαρκείς επιδόσεις έχει το 19,29% και στα υπόλοιπα μαθήματα το 22,82%.

Είναι αξιοσημείωτο πάντως ότι μεγάλη απόκλιση στα ποσοστά των μαθητών, που εξετάζουμε, παρατηρείται στις καλές (12-14,9) και μέτριες (10-11,9) επιδόσεις, καθώς και στο πεδίο 0-4,9 της βαθμολογικής κλίμακας. Πιο συγκεκριμένα: οι μαθητές που μπορούν να γράψουν αρκετά καλά στη Γλώσσα είναι παραπάνω από διπλάσιοι σε σχέση με αυτούς που γράφουν αρκετά καλά στα υπόλοιπα μαθήματα. Αναλυτικότερα: 10-14,9 γράφει το 54,87% των υποψηφίων στη Γλώσσα σε σχέση με το 24,84% που έχει την ίδια επίδοση στα υπόλοιπα μαθήματα κατά μέσο όρο.² Επίσης, οι μαθητές που γράφουν 0-4,9 στη Γλώσσα (2,79%) είναι οι λιγότεροι σε σχέση με τους αντίστοιχους στα υπόλοιπα μαθήματα (18,61%).

Σημείωση: το 2016 με το νέο σύστημα Πανελληνίων Εξετάσεων στη Νεοελληνική Γλώσσα αρίστευσε το 0,95% των μαθητών, ενώ αντίστοιχα το ποσοστό των άριστων γραπτών στα υπόλοιπα μαθήματα ήταν στο 7,5%³.

¹ Τα μαθήματα που δεν απέχουν πολύ από τη Γλώσσα ως προς το ποσοστό των μαθητών που αριστεύει είναι τα Μαθηματικά Τεχν. Κατ. ΙΙ (3,37%), η Λογοτεχνία (4,18%), τα Αρχαία (4,54%) και η Φυσική Τεχν. Κατ. ΙΙ (5,39%), μαθήματα που παραδοσιακά θεωρούνται καθοριστικά και δύσκολα στις Κατευθύνσεις όπου ανήκουν.

² Αθροίστηκαν τα ποσοστά των μαθητών με επιδόσεις 10-11,9 και 12-14,9.

³ Συγκεκριμένα το 2016 σε σύνολο 77.671 υποψηφίων, 701 έγραψαν 18-19 και 40 έγραψαν 19-20 στο μάθημα της Έκθεσης. Συγκρίνοντας τα στατιστικά στοιχεία στην ανώτατη βαθμολογική κλίμακα 19 – 20 στα μαθήματα βαρύτητας και στις τρεις κατευθύνσεις προκύπτουν τα εξής δεδομένα: Στη Κατεύθυνση Ανθρωπιστικών Σπουδών σε σύνολο υποψηφίων 28.373, 22 έγραψαν 19- 20 στην Έκθεση, ενώ αντίστοιχα στα Αρχαία Ελληνικά οι υποψήφιοι που έγραψαν πάνω από 19 ήταν 190. Από τους 28.255 της Θετικής Κατεύθυνσης, 544 μαθητές έγραψαν 19 - 20 στα Μαθηματικά Ο.Π. , ενώ είχαμε μόλις 16 στην Έκθεση. Τέλος στη Κατεύθυνση Οικονομίας και Πληροφορικής από τους 21.043 υποψηφίους, 61 έφθασαν στη βαθμολογική κορυφή στο μάθημα των Μαθηματικών Ο.Π., ενώ αντίστοιχα στην Έκθεση μόλις 2.

3.2. Επιδόσεις μαθητών στη Νεοελληνική Γλώσσα ανά κατεύθυνση την τετραετία 2012-2015 (και το 2016)

ΠΙΝΑΚΑΣ Β΄: ΟΙ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΕΣ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΑΝΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ 2012-2015 σε ποσοστό % των υποψηφίων						
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ						
ΕΤΟΣ	18- 20	15- 17,9	12- 14,9	10- 11,9	5- 9,9	0- 4,9
2012	2,48	25,75	34,74	16,51	17,84	2,65
2013	1,64	29,58	40,94	15,25	11,38	1,18
2014	1,22	22,9	38,7	18,04	16,94	2,2
2015	1,14	25,38	40,83	17,52	14,16	0,96
ΘΕΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ						
ΕΤΟΣ	18- 20	15- 17,9	12- 14,9	10- 11,9	5- 9,9	0- 4,9
2012	4,44	40,74	35,51	10,97	6,77	1,54
2013	3,19	45,76	38,93	7,73	3,69	0,67
2014	1,76	37,98	41,62	11,37	6,06	1,21
2015	2,32	42,05	40,08	9,23	5,53	0,8
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ Ι						
ΕΤΟΣ	18- 20	15- 17,9	12- 14,9	10- 11,9	5- 9,9	0- 4,9
2012	1,3	26,78	40,18	16,51	13,89	1,3
2013	1,54	30,44	47,16	13,51	7,01	0,3
2014	0,75	23,22	46,11	18,64	10,54	0,75
2015	1,1	29,74	46,04	13,88	9,25	0
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΙΙ						
ΕΤΟΣ	18- 20	15- 17,9	12- 14,9	10- 11,9	5- 9,9	0- 4,9
2012	0,81	15,13	32,26	21,46	26,2	4,12
2013	0,47	19,93	43,37	19,42	15,19	1,59
2014	0,36	13,38	37,86	22,63	22,45	3,33
2015	0,32	16,1	41,94	21,79	18,67	1,18

Η μελέτη των στατιστικών στοιχείων της τετραετίας 2012-2015 του πίνακα Β΄, όσον αφορά στις επιδόσεις των υποψηφίων στη Νεοελ. Γλώσσα ανά κατεύθυνση, έδειξε τα εξής:

Το ποσοστό των μαθητών που αριστεύουν (18-20) στο μάθημα κυμαίνεται: από 1,14-2,48% στη Θεωρητική Κατεύθυνση, από 1,76-4,44% στη Θετική Κατεύθυνση, από 0,75-1,54% στην Τεχνολογική Ι Κατεύθυνση, από 0,32-0,81% στην Τεχνολογική

II Κατεύθυνση. Προκύπτει ότι η Θετική Κατεύθυνση έχει το υψηλότερο ποσοστό μαθητών που αριστεύουν, ενώ η Τεχνολογική II Κατεύθυνση το χαμηλότερο.

Στο πεδίο των πολύ καλών επιδόσεων (15-17,9) η Θετική Κατεύθυνση έχει πάλι το υψηλότερο ποσοστό μαθητών (πάνω από το 40 %). Ακολουθεί η Τεχνολογική I και η Θεωρητική Κατεύθυνση με το ποσοστό να κυμαίνεται περίπου στο 25% και η Τεχνολογική II Κατεύθυνση που έχει το χαμηλότερο ποσοστό μαθητών (σχεδόν στο 16%) με αυτή την επίδοση.

Ο μεγάλος όγκος των υποψηφίων γράφει καλά προς μέτρια⁴ στην Νεοελληνική Γλώσσα και αυτό αποτυπώνεται ως εξής ανά κατεύθυνση: Τεχνολογική I Κατεύθυνση (περίπου 60%), Τεχνολογική II Κατεύθυνση (περίπου 60%), Θεωρητική Κατεύθυνση (περίπου 55%), Θετική Κατεύθυνση (49%).

Τις πιο χαμηλές (κάτω της βάσης)⁵ επιδόσεις έχουν οι υποψήφιοι της Τεχνολογικής II Κατεύθυνσης (δε ξεπερνά το 23%). Ακολουθούν οι υποψήφιοι της Θεωρητικής Κατεύθυνσης (σχεδόν στο 16%), της Τεχνολογικής I Κατεύθυνσης (όχι πάνω από 10%) και της Θετικής Κατεύθυνσης (περίπου στο 6%).

Σημείωση: το 2016 με το νέο σύστημα Εξετάσεων το ποσοστό των υποψηφίων που αρίστευσε (18 – 20) ανά κατεύθυνση έχει ως εξής:

Ανθρωπιστικών Σπουδών: 1, 33%⁶

Θετικών Σπουδών: 1,19%

Οικονομίας – Πληροφορικής: 0,14%

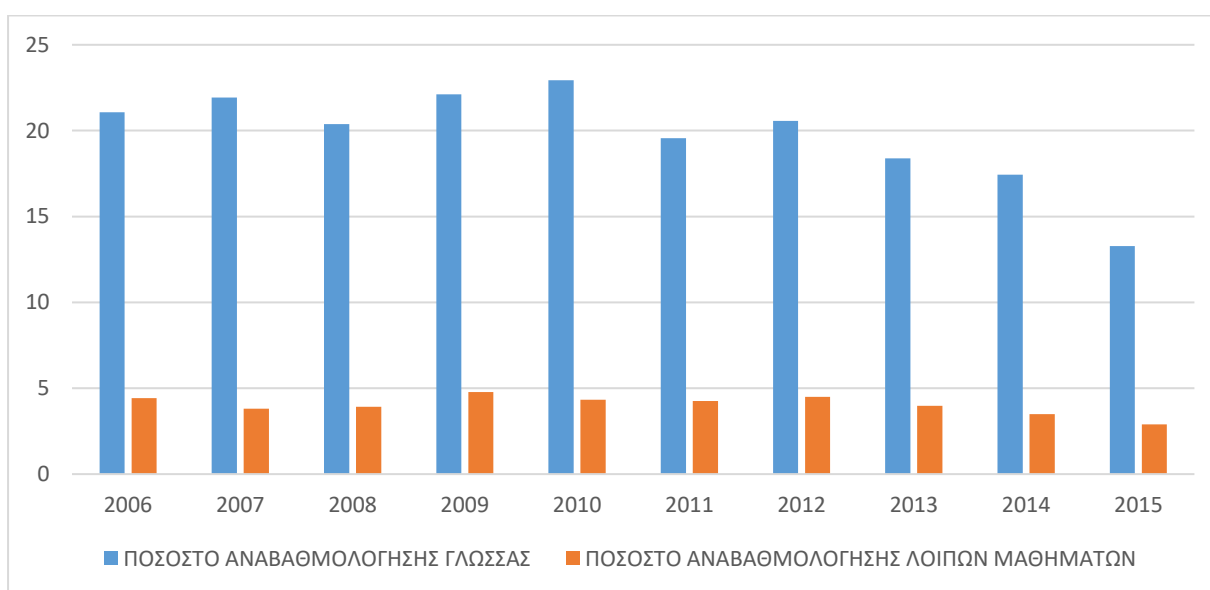
⁴ Αθροίστηκαν τα ποσοστά των μαθητών με επιδόσεις 10-11,9 και 12-14,9.

⁵ Αθροίστηκαν τα ποσοστά των μαθητών με επιδόσεις 0-4,9 και 5-9,9.

⁶ Μικρό προβάδισμα για τη Θεωρητική Κατεύθυνση (Ανθρωπιστικών σπουδών).

3.3. Αναβαθμολόγηση γραπτών στη Νεοελληνική Γλώσσα σε σχέση με όλα τα υπόλοιπα μαθήματα τη δεκαετία 2006-2015 (και το 2016)

ΠΙΝΑΚΑΣ Γ΄: ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΑΝΑΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΕΩΝ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛ. ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΣΤΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ (2006-2015)		
ποσοστό % των γραπτών		
ΕΤΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΑΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΑΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ (ως Μ.Ο.)
2006	21,08	4,42
2007	21,92	3,81
2008	20,38	3,92
2009	22,11	4,78
2010	22,93	4,34
2011	19,56	4,25
2012	20,56	4,5
2013	18,39	3,97
2014	17,44	3,5
2015	13,28	2,9

Το ποσοστό αναβαθμολόγησης γραπτών είναι σταθερά σχεδόν πενταπλάσιο στην Έκθεση σε σχέση με αυτό των υπόλοιπων μαθημάτων κατά μέσο όρο. Αυτό το ποσοστό στη Γλώσσα κυμαίνεται στο 13,28-22,93% και στα υπόλοιπα μαθήματα στο 2,9-4,78% μέσα στη δεκαετία 2006-2015. Η τόσο μεγάλη απόκλιση προφανώς οφείλεται στη φύση και τη βαθμολόγηση του μαθήματος.

Σημείωση: Οι αναβαθμολογήσεις των γραπτών στην Έκθεση το 2016 (νέο σύστημα) ήταν σε ποσοστό 11,06%, ενώ στα υπόλοιπα μαθήματα μόλις 1,96%. Δηλαδή, αν και μειώθηκε το ποσοστό αναβαθμολόγησης της Ν. Γλώσσας, αυτό ακόμα παραμένει πενταπλάσιο σε σύγκριση με τα υπόλοιπα μαθήματα.

Τέλος, αξίζει να επισημανθούν δύο ακόμα στοιχεία:

- οι μονάδες για την παραγωγή λόγου από 50 μειώθηκαν σε 40 από το 2009 και μετά, κάτι που χρονικά συμπίπτει με σταδιακή μείωση των ποσοστών αναβαθμολόγησης στο μάθημα.
- Το ποσοστό αναβαθμολόγησης του μαθήματος μέσα στην περίοδο 2006-2016 υποδιπλασιάστηκε, από ένα μέγιστο τη διετία 2005-2006 = 24% περίπου, φτάσαμε σε ένα ελάχιστο = 12% περίπου τη διετία 2015-2016.

4. Συμπεράσματα – Αποτίμηση

Ολοκληρώνοντας και αποτιμώντας την ανάγνωση των παραπάνω βαθμολογικών δεδομένων των συγκριτικών πινάκων αναδεικνύονται οι ιδιομορφίες στην εξέταση και βαθμολόγηση του μαθήματος της Έκθεσης και προκύπτουν κάποια βασικά συμπεράσματα που αξίζει να παρατεθούν.

A. Λίγες άριστες επιδόσεις

Οι υποψήφιοι δεν μπορούν να αριστεύσουν (18-20) στο μάθημα της Έκθεσης. Σε αδρές γραμμές, από τους 80.000 υποψηφίους αριστεύουν περίπου μόνο οι 800-1000 κατ' έτος. Το μάθημα λοιπόν παρουσιάζει τα μικρότερα ποσοστά αριστούχων και στη συνείδηση των υποψηφίων η Νεοελ. Γλώσσα και, κατ' επέκταση, τα γλωσσικά μαθήματα αποκτούν την ιδιότητα του μόνιμα δύσκολου μαθήματος, που όση προσπάθεια και να καταβάλουν, δεν θα μπορέσουν να αριστεύσουν.

B. Διαχρονικά σταθερές επιδόσεις

Από τα στατιστικά προκύπτει ότι οι επιδόσεις στο μάθημα είναι σταθερές. Αυτό είναι αρνητικό όσον αφορά τις σταθερά χαμηλές άριστες επιδόσεις. Από την άλλη, έχει και θετικά στοιχεία, καθώς είναι σταθμισμένο και προβλέψιμο μάθημα χωρίς διακυμάνσεις και με σταθερές επιδόσεις κάθε χρονιά. Αυτό γίνεται πιο σαφές, όταν έρθει σε αντιδιαστολή με άλλα πανελλαδικά μαθήματα, τα οποία είναι απρόβλεπτα και από χρονιά σε χρονιά παρουσιάζουν μεγάλες διακυμάνσεις επηρεάζοντας τις βάσεις εισαγωγής. Για παράδειγμα, ενώ οι άριστες επιδόσεις στην Έκθεση κυμαίνονται περίπου στο 1-2%, οι άριστες επιδόσεις στα Μαθηματικά θετικής κατεύθυνσης το 2013 ήταν 2,47%, ενώ το 2014 ήταν 15,12%. Αυτό βέβαια δεν υποδηλώνει ότι οι υποψήφιοι κάποια χρονιά είναι τόσο καλύτεροι σε σύγκριση με κάποια άλλη, αλλά ότι η δυσκολία των θεμάτων ποικίλλει από χρονιά σε χρονιά, κάτι που δεν συμβαίνει με την Έκθεση, η οποία παρουσιάζει σταθερότητα δίνοντας κάθε χρόνο ίσες (έστω και μικρές) ευκαιρίες σε όλους τους υποψηφίους.

Γ. Μεγάλο ποσοστό αναβαθμολόγησης

Κάθε χρόνο το ποσοστό της αναβαθμολόγησης στο μάθημα της Έκθεσης είναι πολύ μεγαλύτερο από τα άλλα μαθήματα, για την ακρίβεια είναι περίπου πενταπλάσιο. Αν και αυτό θα μπορούσε να δικαιολογηθεί από τη φύση ενός γλωσσικού μαθήματος έκφρασης, ίσως οι Κεντρικές Επιτροπές Εξετάσεων με κατάλληλες οδηγίες ή οι επιτροπές των Βαθμολογικών Κέντρων με συνεχή παρακολούθηση θα μπορούσαν να μειώσουν το ποσοστό αναβαθμολόγησης.

Δ. Γενικότερη αποτίμηση

Τα παραπάνω δεδομένα αναδεικνύουν ότι η μεγάλη μάζα των υποψηφίων μπορεί να γράψει αρκετά καλά στη Γλώσσα (10-14,9), αλλά αριστεύει μόνο το 1,29%. Ίσως η φύση και η βαθμολόγηση του μαθήματος μπορούν να αιτιολογήσουν το φαινόμενο. Θα ήταν ενδιαφέρον βέβαια να υπήρχε πρόσβαση στην κατανομή των μονάδων βαθμολόγησης ανά ερώτηση, ώστε να αναδειχθεί σε τι είδους ερωτήσεις (περίληψη - κατανόησης κειμένου, οργάνωσης λόγου, σημασιολογικές, λειτουργίας μορφοσυντακτικών δομών - παραγωγή λόγου) ανταποκρίνονται καλύτερα οι μαθητές.

Το γεγονός πάντως ότι ένας πολύ μεγάλος όγκος μονάδων αποδίδεται σε δύο θέματα (Περίληψη → 25 μονάδες και Παραγωγή λόγου → 40 μονάδες), χωρίς να επιμερίζεται και να κατανέμεται με πολύ συγκεκριμένο και μετρήσιμο τρόπο, εικάζουμε ότι συμβάλλει στο φαινόμενο. Από τη μια, τα 2 αυτά θέματα με την ευρύτητα και την «υποκειμενικότητα» που τους επιτρέπει η ίδια η φύση του μαθήματος μπορούν να εξασφαλίσουν στους υποψηφίους μονάδες από τη ‘δεξαμενή’ των 65 μονάδων που τους αναλογούν. Από την άλλη, η δυσκολία αφενός του υποψηφίου να πραγματευθεί αυτά τα δύο θέματα με την περιεκτικότητα, την ευθυκρισία, τη σωστή δομή και έκφραση που απαιτούνται, και αφετέρου του βαθμολογητή να αξιολογήσει εντελώς αντικειμενικά και μετρήσιμα κάτι τόσο ευρύ και ρευστό, όπως η ανθρώπινη σκέψη και ο λόγος, είναι ίσως η αιτία που αποτρέπει από το να έχουμε άριστες επιδόσεις σε αυτό το μάθημα.

Είναι αξιοπρόσεχτο ότι η Θεωρητική – μια κατεύθυνση με μαθήματα που σχετίζονται κατεξοχήν με έκφραση λόγου – δεν έχει προτεραιότητα στις υψηλές επιδόσεις. Μάλιστα, ακόμη και στις αρκετά καλές επιδόσεις υπολείπεται των

κατευθύνσεων Τεχνολογική Ι, ΙΙ. Έχει επίσης το δεύτερο υψηλότερο ποσοστό υποψηφίων στις χαμηλές και πολύ χαμηλές επιδόσεις.

Η Θετική αντίθετα – μια κατεύθυνση που παραδοσιακά είναι το «αντίπαλον δέος» της Θεωρητικής – έχει το μεγαλύτερο ποσοστό υποψηφίων στις υψηλές επιδόσεις και το μικρότερο στις χαμηλές. Στις κατευθύνσεις Τεχνολογική Ι, ΙΙ, μολονότι οι άριστες επιδόσεις είναι μηδαμινές και ένα αρκετά υψηλό ποσοστό υποψηφίων δεν ξεπερνά τη βάση, ο κύριος όγκος των υποψηφίων τους – και μάλιστα το υψηλότερο ποσοστό συγκριτικά με τις άλλες κατευθύνσεις – γράφει αρκετά καλά.

Η σύγκριση των επιδόσεων ανά κατεύθυνση πιστοποιεί την κρίση στις ανθρωπιστικές σπουδές, που απορρέει από τον προσανατολισμό της σύγχρονης εποχής στην τεχνολογική εξέλιξη και στις θετικές επιστήμες; Αναδεικνύει προβλήματα που οφείλονται στα διδασκόμενα αντικείμενα και στον τρόπο διδασκαλίας τους; Είναι ένα δείγμα του τι δεξιότητες καλλιεργούνται στη Θεωρητική κατεύθυνση και κατά πόσο αυτές είναι επαρκείς τελικά;

Τα παραπάνω είναι ερωτήματα που πρέπει να γίνουν αντικείμενο επεξεργασίας και να προβληματίσουν την εκπαιδευτική κοινότητα, όσον αφορά τον τρόπο εξέτασης, τη δομή των ερωτήσεων, την κατανομή της βαθμολογίας στις επιμέρους ερωτήσεις, τη διατύπωση των θεμάτων, τη βαθμολόγηση των γραπτών και τα κριτήρια της αναβαθμολόγησης.

Πηγές

1. Εθνικός Οργανισμός Εξετάσεων, *Συστήματα Εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση στην Ελλάδα 1964-2016*, συλλογικό έργο, ISBN: 978-618-82861-1-5, Μαρούσι 2016
2. Εθνικός Οργανισμός Εξετάσεων, *Ευρωπαϊκά Εξεταστικά Συστήματα*, συλλογικό έργο, ISBN: 978-618-82861-0-8, Μαρούσι 2016
3. Δελτία Τύπου του Υπουργείου Παιδείας από το 2006 έως σήμερα αναφορικά με τις επιδόσεις των υποψηφίων στις Πανελλαδικές Εξετάσεις
4. Π.Δ. 60/2006 για την αξιολόγηση των υποψηφίων στο σύστημα του Ν. 2525/1997
5. Ν. 4186/2013 για το νέο σύστημα από το 2016 και εφεξής
6. <http://www.iep.edu.gr/pisa>